

Povinnost k náhradě újmy a pojištění obecné odpovědnosti

OBSAH

- OBČANSKÝ ZÁKONÍK
- NÁHRADA ÚJMY
- POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Sloužíme Vám s radostí

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

RENOMIA

Co přinesl nový občanský zákoník?

Občanský zákoník upouští od koncepce „**odpovědnosti za škodu**“ zavedené občanským zákoníkem z roku 1964

Namísto toho pracuje se slovním spojením „**povinnost nahradit újmu**“

Zpřesňuje se terminologie a systematika právní úpravy náhrady újmy

Dochází k **posílení právního postavení poškozeného**

Rozšíření případů náhrady nemajetkové újmy

Zrušení paušálních limitů pro výpočet náhrad při ublížení na zdraví a usmrcení

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

Újma v pojetí občanského zákoníku

Újmou se rozumí ztráta, kterou někdo utrpí na statku chráněném Právem

Základní rozdělení

- Škoda (újma na jmění)
- Nemajetková újma

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

RENOMIA

Škoda (újma na jmění)

Škoda je pojmána jako **újma na majetku**, kterou lze vyjádřit v **penězích**

Nejedná se pouze o **škodu skutečnou** (výše, o kterou se hodnota majetku snížila), ale i o **ušlý zisk** (výše, o kterou se hodnota nezvýšila, ačkoliv měla)

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

RENOMIA

Nemajetková újma

Újma na přirozených právech člověka. Mezi tato práva patří právo na život, zdraví, svobodu, soukromí, čest, důstojnost, jméno apod.

Nemajetková újma může mít různou podobu:

- Fyzická bolest
- Ztížení společenského uplatnění
- Duševní útrapy
- Zvláštní obliba věci
- Zásah do soukromí
- Poškození dobrého jména, apod.

Sloužíme Vám s radostí

RENOMIA

VZNIK POVINNOSTI NAHRADIT ŠKODU

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

Povinnost k náhradě újmy

Jsou důsledně rozlišovány **podmínky vzniku povinnosti** škůdce uhradit újmu s ohledem na to, zda ji způsobil porušením:

- **zákona** nebo
- **smlouvy**, případně
- **porušením dobrých mravů**

Příklad

*Pokud někdo neodklidí led na střeše své nemovitosti, ten se utrhne a způsobí procházejícímu újmu na zdraví, jde o **újmu způsobenou porušením zákona***

*Pokud však někdo včas nedodá svému obchodnímu partnerovi zboží a ten kvůli tomu přijde o zakázku, škoda není způsobená přímým porušením zákona, nýbrž **porušením smluvní povinnosti***

Sloužíme Vám s radostí

RENOMIA

VÝŠE NÁHRADY ŠKODY

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

Výše náhrady škody

Náhrada škody zahrnuje **skutečnou škodu a ušlý zisk**

Hradí se **obvyklá cena** věci a **účelně vynaložené náklady**, které musí být k obnovení funkčnosti věci vynaloženy

Nová právní úprava tak navazuje **na nález Ústavního soudu**, ve kterém se posuzovalo **hledisko účelnosti** nákladů vynaložených na opravu havarovaného použitého automobilu

Důvodová zpráva k NOZ odkazuje na praxi běžnou v zahraničí, podle které **může náhrada škody převýšit obvyklou cenu** poškozené věci až **o jednu třetinu**

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

Náhrada při ublížení na zdraví a usmrcení

Ublížení na zdraví a usmrcení představují zvláštní formu nemajetkové újmy

Zrušeno paušální ohodnocení náhrady

Dřívější právní úprava obsažená v občanském zákoníku a „**bodové vyhláše**“ pro **bolestné a ztížení společenského uplatnění** silně limitovala výši náhrady

Částky, které byly dle **bodové vyhlášky** v případě **bolestného a ztížení společenského uplatnění** maximálně poskytovány, byly **velmi podhodnocené** a neodpovídaly potřebám současné společnosti

Částky mohly být zvýšeny pouze za zcela mimořádných okolností

Nyní se připouští, aby soud určil výši náhrady dle svého vlastního uvážení a s ohledem na **všechny okolnosti případu**

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

Náhrada při ublížení na zdraví a usmrcení

V reakci na novou úpravu byla připravena **Metodika Nejvyššího soudu pro stanovení náhrady bolestného a ztížení společenského uplatnění**

Metodika řeší pouze odčinění **bolesti a ztíženého společenského uplatnění**, nezabývá se však například **duševními útrapami**

Metodika je rovněž **vodítkem** pro výši náhrady i v případech, kdy se vše vyřeší **mimosoudně, tedy i cestou pojištění**

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

Náhrada při ublížení na zdraví a usmrcení

V souvislosti s **ublížením na zdraví a úmrtím** přichází v úvahu náhrada následujících nároků:

- Bolestné
- Ztížení společenského uplatnění
- Osobnostní nemajetková újma (např. zásah do cti, důstojnosti)
- Náhrada duševních útrap
- Náhrada za ztrátu na výdělku
- Náhrada za ztrátu na důchodu
- Účelně vynaložené náklady na léčbu
- Náhrada bezplatných prací
- Náhrada osobního neštěstí
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalým
- Náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

Obecná povinnost k náhradě škody

Vzniká v souvislosti s **porušením zákona (§ 2910)**

Škůdce, který vlastním **zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem** a zasáhne tak do práva jiné osoby, nahradí poškozenému, co tím způsobil

Předpokládá se **zavinění ve formě nedbalosti (§ 2911)**

Každý je povinen předcházet vzniku újmy (§ 2900)

„Každý je povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného“

Sloužíme Vám s radostí

RENOMIA

ZVLÁŠTNÍ PŘÍPADY VZNIKU ŠKODY

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

RENOMIA

Přehled zvláštních případů vzniku škody dle občanského zákoníku

Původní právní úprava	Nově upraveny NOZ
Škoda způsobená vadou výrobku	Škoda způsobená osobou s nebezpečnými vlastnostmi
Škoda způsobená provozní činností	Škoda způsobená zvířetem
Škoda na převzaté věci	Škoda způsobená informací nebo radou
Škoda na odložené věci	Škoda na nemovité věci
Škoda vnesené věci	
Škoda způsobená provozem zvláště nebezpečným	
Škoda způsobená věcí	
Škoda způsobená několika osobami	
Škoda způsobená dopravním prostředkem	
Škoda způsobená tím, kdo nemůže posoudit následky	

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

RENOMIA

Zvláštní případy vzniku škody

Škoda způsobená provozní činností (§ 2924)

Za **provozní činnost** se považuje jakýkoli provoz závodu (např. stavební firmy) či zařízení (např. školy), jehož účelem je výtěžná činnost

Ke vzniku povinnosti nahradit škodu není potřeba **zavinění**

Možnost liberace – provozovatel vynaložil veškerou péči, kterou lze rozumně požadovat, aby ke škodě nedošlo

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

Zvláštní případy vzniku škody

Škoda na převzaté věci (§ 2944)

Každý, kdo od jiného převzal věc, která má být předmětem jeho závazku, nahradí její **poškození, ztrátu nebo zničení**

Možnost liberace – pokud se prokáže, že ke škodě by došlo i jinak

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

Škoda způsobená radou nebo informací (§ 2950)

Ustanovení se vztahuje na:

- na osoby, které vystupují jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu; nebo
- jinak vystupují jako odborník,

Škodu nahradí, způsobí-li ji **neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu**

Jinak se hradí jen škoda, kterou někdo informací nebo radou způsobil vědomě

Sloužíme Vám s radostí

NÁHRADA ÚJMY

RENOMIA

Zvláštní případy vzniku škody dle zvláštních předpisů

Právní úprava povinnosti k náhradě škody se nachází též v dalších právních předpisech, zejména pak v:

- **zákoníku práce** (v pracovněprávních vztazích)
- **specifické oblasti** (atomový zákon či zákon o leteckém přepravním řádu, dílčí úpravy odpovědnosti za škody např. v zákoně o léčivech, energetickém či lesním zákoně apod.)

Sloužíme Vám s radostí

RENOMIA

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Předmět pojištění obecné odpovědnosti

- **Pojištění se vztahuje na újmu**
 - kterou může pojištěný způsobit **nechtěným** zásahem do majetku či zdraví někoho jiného (nahodilost)
 - Předpokladem je porušení **právním předpisem stanovené povinnosti**
- Pojištěný má právo, aby za něho pojistitel újmu nahradil
- **Různá označení pro tento typ pojištění (dříve pojištění odpovědnosti za škody)**

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Rozsah pojištění

- Věcný rozsah pojištění (výluky)
- Časový rozsah pojištění
- Územní rozsah pojištění

Všechny tyto otázky musíme vzít v úvahu při sjednání pojistné smlouvy

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Věcný rozsah pojištění (výluky)

- Pojištění odpovědnosti **není čistě „all-riskové“** povahy
- VPP vymezují **pozitivně, co se kryje** a z krytí jsou pak ještě **stanoveny výluky** – je potřeba pozorněji specifikovat zadání pojištění, resp. pozorněji srovnávat VPP
- **Výluky z pojistného krytí je potřeba detailně sledovat**
- Rozsah pojistného krytí je vždy potřeba **přizpůsobit činnosti a požadavkům pojištěného (pojistníka)**

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Standardní výuky z pojistného krytí

Nehradí se:

- **Úmyslný čin** (př. podvod), případně **hrubá nedbalost**
- Povinnost k náhradě újmy **převzatou smluvně** nad rámec stanovený právními předpisy

Zpravidla se nehradí v základním rozsahu pojistného krytí:

- Škody na věcech užívaných
- Škody na věcech převzatých
- Čisté finanční škody

Pojistné krytí lze však rozšířit odchýlným ujednáním v pojistné smlouvě

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Kromě výluk existují **četná omezení**, která limitují pojištěného v jeho jednání:

- nahlásit pojistnou událost ve stanovené lhůtě
- pojištěný je povinen dodržovat **pokyny pojišťovny**
- podat opravné prostředky v rámci řízení před orgány veřejné moci
- neuznat nároky
- neuzavírat smír

Následkem je možnost uplatnění sankcí ze strany pojišťovny

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Věcný rozsah pojištění

Povinnost k náhradě újmy (újma na věci a nemajetková újma při ublížení na zdraví nebo při usmrcení vč. **následných finančních škod**)

Čisté finanční škody (škody, které nevzniknou následkem újmy na zdraví, usmrcení nebo věci)

Duševní útrapy

Újma způsobená **vadou výrobku** (včetně vadně vykonané práce)

Újma na životním prostředí (vzniklé jinak než v důsledku nenadálého selhání ochranného zařízení)

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Věcný rozsah pojištění

Věci převzaté (k opravě, úpravě)

Věci užívané (pronajaté, na leasing, kromě automobilů)

Vlastnictví nemovitosti (včetně budovy)

Pronájem nemovitosti (včetně budovy) od třetí strany

Regresy zdravotních pojišťoven

Regresy orgánů nemocenského pojištění

Nemajetková újma spočívající v jiném zásahu do přirozených práv člověka než ublížení na zdraví nebo usmrcení (osobnostní nemajetková újma)

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Věcný rozsah pojištění

Křížová odpovědnost (vůči majetkově propojeným společnostem)

Věci zaměstnanců

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Čisté finanční škody

- Jedná se o škody, které mohou být způsobeny jinak, než na životě, zdraví či věci
- Vzniku čisté finanční škody nepředchází poškození života, zdraví či věci
- **Nejčastěji v oblasti poradenství**

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

RENOMIA

Jaký požadovat věcný rozsah pojistného krytí u nově sjednávaných smluv?

- Pojištění „obecné“ odpovědnosti nekryje jen nároky vyplývající z **občanského zákoníku**, ale rovněž nároky upravené **jinými právními předpisy** (např. zákoník práce)
- **Pojištění odpovědnosti musí odpovídat předmětu podnikání pojištěného – dle výpisu z obchodního rejstříku, živnostenského rejstříku**
- Nově sjednávané pojistné smlouvy (po 1. 1. 2014) musí reagovat na nové nároky na náhradu újmy, které s sebou nová právní úprava přinesla

Sloužíme Vám s radostí

RENOMIA

JAK SE CHOVÁJÍ „STARÉ POJISTNÉ SMLOUVY“ V „NOVÉ DOBĚ“?

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

- Je riziko, že některé nároky nově upravené NOZ nebudou z pojistných smluv sjednaných před 31. 12. 2013 kryty
- **Musel být řešen režimu přechodu pojistných smluv uzavřených do 31. 12. 2013, které pokračují i po 1. 1. 2014**
- **Prohlášení pojistitelů k rozsahu pojistného krytí**

Sloužíme Vám s radostí

RENOMIA

ÚZEMNÍ ROZSAH POJIŠTĚNÍ

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

RENOMIA

Územní rozsah pojištění

Pojištění se vztahuje na škody, ke kterým dojde **na území vymezeném v pojistné smlouvě**

Zpravidla: ČR, případně Evropa nebo Evropský hospodářský prostor

Možno: Svět bez USA/Kanady, případně celý svět

I v případě širokého územního rozsahu se **může vyskytovat výluka škod uplatněných podle určitého právního řádu (zejména USA)** – což územní rozsah de facto výrazně zužuje

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Na co si dát při sjednávání pojištění pozor

- Věcný rozsah pojištění dle předmětu činnosti – výpis z OR, ŽR
- Sledovat výluky z pojistného krytí
- Věnovat pozornost povinnostem stanovených v pojistných podmínkách
- Odpovídající limit pojistného plnění – s ohledem na nové nároky z titulu újmy na zdraví
- Případné rozšíření územního rozsahu pojištění

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

Role RENOMIA – pojištění odpovědnosti

- **RENOMIA se cíleně věnuje otázkám praktických dopadů nového občanského zákoníku do pojištění svých klientů**
- **Lze doporučit sjednání pojištění odpovědnosti podle nových pojistných podmínek**
- **Smluvní ujednání RENOMIA – nadstandardní smluvní ujednání jsou součástí našeho know-how. Tato ujednání významnou měrou zvyšují kvalitu sjednaného pojištění. Představují tak naši konkurenční výhodu**

Sloužíme Vám s radostí

KOMPLEXNÍ SLUŽBY V OBLASTI POJIŠTĚNÍ A RISK MANAGEMENTU

Pojištění profesní odpovědnosti

Sloužíme Vám s radostí

OBSAH

RENOMIA

- Základní informace, charakteristika produktu
- Předmět pojištění profesní odpovědnosti , časový průběh, rozsah krytí, pojistitelé
- Pojištěný, rozšíření krytí, výluky
- Pojistitelé, požadavky pro úpis pojištění
- Doporučení z praxe

Sloužíme Vám s radostí

CO JE TO POJIŠTĚNÍ PROFESNÍ ODPOVĚDNOSTI

RENOMIA

Pojistné krytí, jehož předmětem je **odpovědnost za finanční újmu** vzniklou třetí osobě v souvislosti s výkonem / poskytováním odborné služby pojištěným a **náklady obhajoby** pojištěného při obraně proti vznesenému nároku na odškodnění a související náklady.

Odborná služba

- posuzování shody výrobků v souladu s platnou legislativou a nařízeními EU
- autorizační a certifikační činnosti

Sloužíme Vám s radostí

ZÁKLADNÍ INFORMACE, CHARAKTERISTIKA PRODUKTU

RENOMIA

- Pojištění **obecné odpovědnosti** za újmy = újmy
 - na věci, zdraví nebo životě a následné finanční škody
 - čisté finanční škody
- Pojištění **profesní odpovědnosti** za újmy = újmy
 - čisté finanční škody
 - na věci, zdraví nebo životě a následné finanční škody

Sloužíme Vám s radostí

ZÁKLADNÍ INFORMACE, CHARAKTERISTIKA PRODUKTU

RENOMIA

- **Pojištění povinně smluvní**

- povinnost sjednat pojištění vyplývá ze zákona / příslušných právních předpisů
- např. advokáti, poj. makléři, zdravotnictví, autorizované osoby v souladu s ustanovením § 11 odst. 3 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a akreditaci subjektů posuzování shody

- **Pojištění dobrovolné**

- pojištění nepovinné, nicméně vhodné s ohledem na riziko
- např. IT, účetní, finanční poradenství

Sloužíme Vám s radostí

OBECNÉ PŘEDPOKLADY VZNIKU ODPOVĚDNOSTI

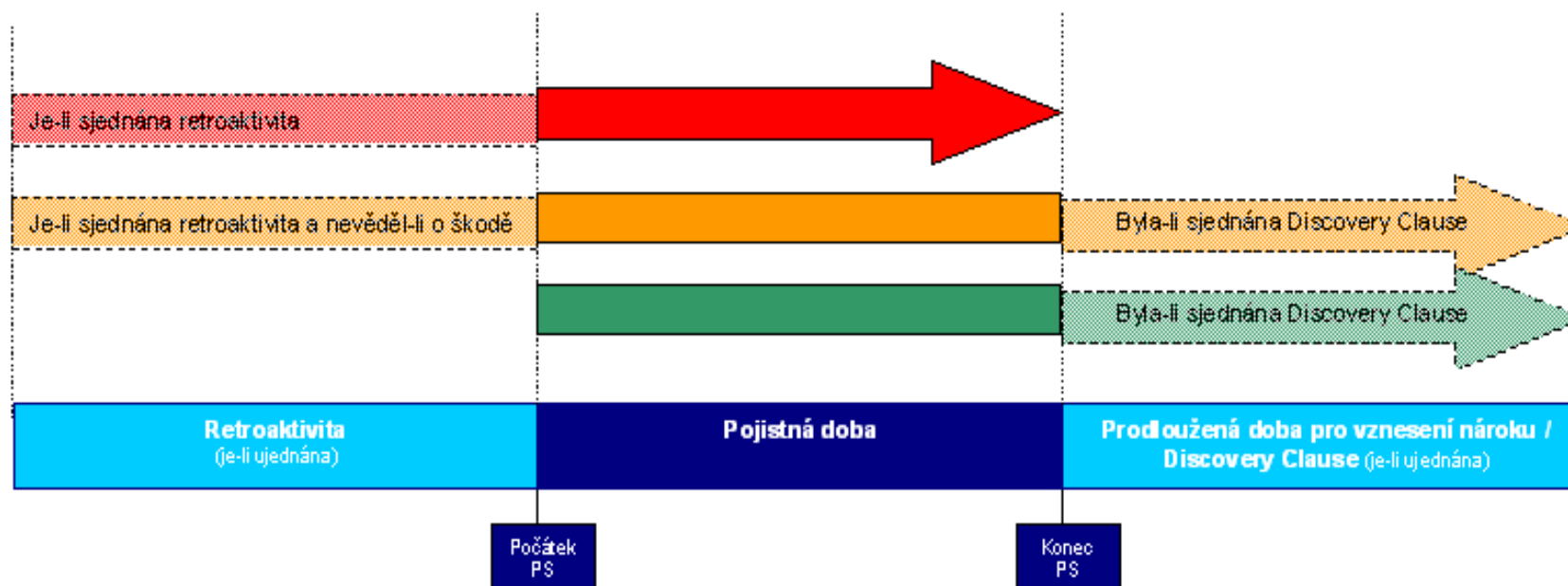
- Porušení právní povinnosti (vyplývající ze zákona / z právních předpisů) osobou odpovědnou za újmu
- Vznik újmy na straně poškozeného (dovozce, výrobce, distributor)
- **Příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a vznikem újmy**
- Neexistence okolnosti vylučující odpovědnost

Sloužíme Vám s radostí

CLAIMS MADE PRINCIP – ČASOVÝ PRŮBĚH

- Doba, po kterou musí dojít k příčině škody (zejména k porušení povinnosti), aby se jednalo o pojistnou událost
- Doba, po kterou musí dojít ke vzniku škody, aby se jednalo o pojistnou událost
- Doba, po kterou musí dojít k uplatnění nároku, aby se jednalo o pojistnou událost

Sloužíme Vám s radostí

PŘEDMĚT POJIŠTĚNÍ PROFESNÍ ODPOVĚDNOSTI

- Předmětem pojištění je **odpovědnost za újmu vzniklou v souvislosti s výkonem odborné činnosti**
- Finanční újma - újma vzniklá jinak než na věci, zdraví nebo životě
- Z pojištění se hradí skutečně vzniklá, vyčíslitelná a doložitelná újma
- Náklady na obranu proti vznesenému nároku a související náklady

Sloužíme Vám s radostí

ŠKODNÁ UDÁLOST, POJISTNÁ UDÁLOST, ÚZEMNÍ ROZSAH KRYTÍ

- Škodnou událostí se rozumí porušení právní povinnosti pojištěného pouze v souvislosti s poskytováním odborných služeb zahrnutých do pojištění – vykonávané v souladu s OR a živnostenským oprávněním
- To může vzniknout ne-jednáním a/nebo opomenutím, které má za následek vznik újmy
- Pojistnou událostí je vznik povinnosti pojištěného nahradit újmu, kterou způsobil porušením právní povinnosti
- Uplatnění nároku - písemná forma / žaloba

Sloužíme Vám s radostí

POJIŠTĚNÝ

- **Firma** (pojistník)
- **Fyzická osoba** - OSVČ (pojistník)

- Zaměstnanci vykonávající odbornou činnost na základě získaného oprávnění k jejímu výkonu
- Zaměstnanci vykonávající odbornou činnost bez oprávnění

- Trvale spolupracující osoby - OSVČ/fyzické osoby
- Konzultanti pro konkrétní projekt

Sloužíme Vám s radostí

ROZŠÍŘENÍ KRYTÍ

Řada připojištění v závislosti na vykonávané činnosti

- Obecná odpovědnost za újmy
- Odpovědnost za újmu způsobenou vadou výrobku
- Věci vnesené, věci užívané, škody na pronajatých nemovitostech
- Regresy ze zdravotního nebo nemocenského pojištění
- Ztráta dokumentů (převzaté doklady, listiny, nosiče dat)

Sloužíme Vám s radostí

OBVYKLÉ VÝLUKY

RENOMIA

- Úmyslné jednání pojištěného
- Podvodné jednání, trestný čin
- Pochybení před počátkem pojistné smlouvy/datem retroaktivity
- Odpovědnost za újmu převzatá nad rámec stanovený právním předpisem / smluvní odpovědnost (nad rámec zákonné)
- Pokuty, penále udělené pojištěnému
- USA, Kanada (nárok vznesený v těchto zemích nebo podle jejich práva)

Sloužíme Vám s radostí

POJISTITELÉ NABÍZEJÍCÍ POJIŠTĚNÍ PROFESNÍ ODPOVĚDNOSTI

- AIG Europe Limited, organizační složka pro Českou republiku
- ACE European Group Ltd., organizační složka
- Allianz pojišťovna, a.s.
- **Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group**
- **Česká pojišťovna a.s.**
- ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB
- **Generali Pojišťovna a.s.**
- HDI Versicherung AG, organizační složka
- Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group
- Maxima pojišťovna, a.s.
- Slavia pojišťovna a.s.
- Triglav pojišťovna, a.s.
- **UNIQA pojišťovna, a.s.**

Sloužíme Vám s radostí

POŽADAVKY POJISTITELŮ

- Zcela vyplněný a za společnost podepsaný produktový dotazník (retroaktivita)
- Výpis z OR pojistníka se zápisem vykonávané činnosti
- Oprávnění k výkonu činnosti (autorizace, registrace, licence)

Sloužíme Vám s radostí

DOPORUČENÍ – NA CO SI DÁT POZOR

RENOMIA

- Pojištění obecné odpovědnosti x profesní odpovědnost - kombinace
- Definice pojištěného předmětu činnosti – nutno specifikovat
- Dostatečný limit pojistného plnění
- Pojistné období - retroaktivita
- Výše spoluúčasti
- Územní rozsah – nutno zohlednit možných okruh „poškozených“
- Připojištění
- Výluky z pojistného krytí

Sloužíme Vám s radostí

RENOMIA

TĚŠÍME SE NA SPOLUPRÁCI
RENOMIA

Sloužíme Vám s radostí